

Sygn. akt II AKa 438/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2014r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Jan Krośnicki (spr.)

Sędziowie: SA – Hanna Wnękowska

SA – Anna Prokopiuk

Protokolant: – sekr. sąd. Kazimiera Zbysińska

przy udziale Prokuratora Danuty Drösler

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2014 r.

sprawy D. D.

o zadośćuczynienie za niewątpliwe niesłuszne aresztowanie

na skutek apelacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 17 października 2013 r. sygn. akt V Ko 80/12

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od Skarbu Państwa na rzecz D. D. kwotę 2.000 (dwa tysiące) zł tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwe niesłuszne tymczasowe aresztowanie z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia wyroku,

- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. J. z Kancelarii Adwokackiej w W. kwotę 147,60 zł łącznie

z 23% podatkiem VAT tytułem wynagrodzenia za nieopłacone zastępstwo procesowe pełnione z urzędu przed Sądem Apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie, wyrokiem z dnia 17 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt V Ko 80/12 oddalił wniosek **D. D.** o zasądzenie na jego rzecz kwoty 2.000 zł tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwe niesłuszne aresztowanie w okresie od 16 maja 2011 r. do dnia 24 czerwca 2011 r.

Od tego orzeczenia apelację złożył **pełnomocnik** wnioskodawcy.

Apelacja zarzuciła wyrokowi obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia w szczególności art. 213 § 2 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. polegająca na oddaleniu wniosku pomimo jego uznania przez prokuratora w przemówieniu końcowym, które nie było sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego i nie zmierzało do obejścia prawa a nadto błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na ustaleniu, że stosowane wobec wnioskodawcy tymczasowe aresztowanie nie można uznać za niewątpliwe niesłuszne.

W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz D. D. kwoty 2.000 zł ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 24 stycznia 2014 r. pełnomocnik wnioskodawcy D. D. poparł wniesioną apelację zaś prokurator w swoim oświadczeniu uznał roszczenie dochodzone przez wnioskodawcę za w pełni zasadne wnosząc o wydanie orzeczenia o charakterze reformatoryjnym przez zasądzenie żądanej kwoty tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy D. D. jest zasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca D. D. swoim działaniem, nie stawiając się na wezwania prokuratury w celu poddania go badaniom psychiatrycznym, w uporczywy sposób utrudniał prowadzone przeciwko niemu postępowanie karne. Wyłącznie tego typu zachowanie wnioskodawcy było powodem zastosowania względem niego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. Takie postępowanie wnioskodawcy godziło w interes publiczny oraz w ideę praworządności. Sąd ten uwypuklając zachowanie wnioskodawcy jako celowe i zmierzające do utrudniania postępowania karnego nie rozważył w należnym stopniu, iż wezwania kierowane do niego odbierali jego rodzice, nie informując o ich treści zainteresowanego, a także chroniąc go przed działaniem funkcjonariuszy policji. Sąd Okręgowy również pominął w swojej ocenie, iż aczkolwiek w niektórych okresach czasu był osobiście bądź telefonicznie poinformowany o konieczności stawienia się w prokuraturze, jednakże był on osobą chorą, od 2009 r. leczoną na schizofrenię, najpierw w szpitalu w D. zaś od 2011 r. w szpitalu w W. przy ul. (...). Z akt sprawy nie wynika by wnioskodawca ukrywał się. Przez cały okres, poza pobytami w szpitalu, związanymi z leczeniem, zamieszkiwał z rodzicami pod adresem znanym organom ścigania. Sąd Okręgowy w swoich ustaleniach przyznał powyższe fakty, jak też występujące u wnioskodawcy zaburzenia świadomości, lecz uznał, że nie może usprawiedliwić wnioskodawcy stan jego zdrowia, gdyż jego pogorszenie nastąpiło wskutek przerwania leczenia, bądź zażywania substancji psychoaktywnych. Powyższe rozumowanie jest błędne gdyż może dotyczyć osoby zdrowej a nie chorej jaką w interesującym okresie był wnioskodawca. Należy wreszcie podnieść, iż wnioskodawca sam zgłosił się do prokuratury i tego samego dnia tj. 16 maja 2011 r. został tymczasowo aresztowany. Zastosowano wobec niego najsurowszy środek zapobiegawczy mimo tego, iż jest on osobą chorą psychicznie, zamiast umieszczenia go w odpowiednim, zakładzie leczniczym (art. 260 k.p.k.). Niezależnie od powyższych uwag Sąd Okręgowy nie dostrzegł, że wnioskodawca tylko raz w dniu 24 maja 2011 r. poddany był badaniom ambulatoryjnym, w oparciu o które biegli lekarze i psycholog wydali opinie o stanie jego zdrowia psychicznego, dochodząc do wniosku, iż w chwili zdarzenia o które był oskarżony miał całkowicie zniesioną poczytalność. Tak więc, jest rzeczą oczywistą, iż od tego dnia pobyt wnioskodawcy w areszcie był całkowicie nieuprawniony.

Na koniec rozważań zwrócić trzeba uwagę na jeszcze jedno zagadnienie podniesione przez pełnomocnika wnioskodawcy, a dotyczące interpretacji przepisu art. 213 § 2 k.p.c. Otóż zgłoszenie wniosku o odszkodowanie za poniesioną szkodę czy też zadośćuczynienie z tytułu niewątpliwie niesłusznego aresztowania jest w rzeczy samej wytoczeniem w trybie przepisów postępowania karnego w sytuacjach określonych w rozdziale 58 k.p.k. powództwa przeciwko Skarbowi Państwa, którego interesy w takim postępowaniu reprezentuje Prokurator.

Zgodnie z brzmieniem art. 558 k.p.k. w tychże sprawach przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w kwestiach nie uregulowanych w tymże kodeksie.

Orzecznictwo sądowe dopuszcza możliwość stosowania np. art. 322 k.c. czy też art. 203 k.p.c. W związku z tym wydaje się, że również uznanie roszczenia w trybie art. 213 § 2 k.p.c. przez prokuratora do protokołu posiedzenia winno być wiążące dla Sądu o ile nie jest ono sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzało do obejścia prawa. Na rozprawie apelacyjnej ponownie prokurator uznał roszczenie wnioskodawcy za zasadne nie dopatrując się

zaistnienia negatywnych przesłanek. Tychże okoliczności wymienionych w art. 213 § 2 k.p.c. również Sąd odwoławczy nie zauważył.

Resumując zatem Sąd Apelacyjny uznał mając na uwadze wszystkie zarysowane poglądy, iż wniosek zmierzający do przyznania wnioskodawcy zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie, w żądanej wysokości, niezbyt wygórowanej, jest w pełni zasadny i dlatego orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

Sąd odwoławczy kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa w oparciu o przepis art. 554 § 2 k.p.k. w zw. z art. 11 „a contrario” ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych ze zmianami, a nadto zasądził na rzecz pełnomocnika wnioskodawcy odpowiednią kwotę pieniężną tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu D. D..